

EU–Törökország nyilatkozat, 2016. március 18.

Az Európai Tanács tagjai a mai napon találkoztak a török partnerükkel. 2015 novembere óta ez volt a harmadik olyan találkozó, amelynek témája Törökország és az EU kapcsolatainak elmélyítése és a migrációs válság kezelése volt.

Az Európai Tanács tagjai őszinte részvétüket fejezték ki Törökország népének a vasárnapi ankarai pokolgépes merénylettel kapcsolatban. Határozottan elítélték ezt a szörnyű tettet és újólag megerősítették, hogy továbbra is támogatják a terrorizmus elleni küzdelem minden formáját.

Törökország és az Európai Unió újfent megerősítette a 2015. november 29-én elindított közös cselekvési terv végrehajtása iránti kötelezettségvállalását. E tekintetben már eddig is jelentős eredmények születtek: Törökország többek között megnyitotta munkaerőpiacát az átmeneti védelemben részesülő szíriaiak előtt, új vízumkövetelményeket vezetett be a szíriai és más állampolgárokkal szemben, fokozta a török parti őrség és a rendőrség biztonsági erőfeszítéseit és az információcserét. Az Európai Unió pedig megkezdte a törökországi menekülteket támogató eszköz keretében nyújtott 3 milliárd euró konkrét projektekre történő rendelkezésre bocsátását, és a vízumliberalizáció és a csatlakozási tárgyalások terén is haladt a munka, ideértve azt is, hogy múlt decemberben megnyitották a 17. tárgyalási fejezetet. 2016. március 7-én Törökország hozzájárult egyrészről ahhoz, hogy minden olyan, nemzetközi védelemre nem szoruló migránst, aki Törökországból jutott át Görögországba, azonnal visszaküldjenek Törökországba, másrészről vállalta, hogy a török felségvizeken elfogott minden irreguláris migránst visszafogad. Törökország és az Európai Unió megállapodott arról is, hogy tovább bővíti az embercsempészek elleni intézkedéseiket, valamint üdvözölték, hogy a NATO megkezdte tevékenységét az Égei-tengeren. Törökország és az EU ugyanakkor elismeri, hogy további, gyors és határozott erőfeszítésekre van szükség.

Annak érdekében, hogy ellehetetlenüljön az embercsempészek üzletszerű tevékenysége, és hogy a migránsok számára olyan alternatíva álljon rendelkezésre, amelynek során nem kell kockára tenniük az életüket, az EU és Törökország a mai napon úgy határozott, hogy véget kell vetni a Törökország felől az EU-ba irányuló irreguláris migrációnak. E cél elérése érdekében a következő újabb intézkedésekről állapodtak meg:

1. A Törökországból a görög szigetekre 2016. március 20. után újonnan átkelő összes migránst visszaküldik Törökországba. A visszaküldés az uniós és a nemzetközi joggal teljes összhangban történik majd, ennek megfelelően semmiképp nem kerül majd sor kollektív kiutasításra. A vonatkozó nemzetközi előírásokkal összhangban és a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartásával valamennyi migráns védelemben fog részesülni. Ez ideiglenes és különleges intézkedés lesz, amelyre az emberi szenvedés megszüntetése és a közrend helyreállítása érdekében van szükség. A görög szigetekre érkező migránsokat megfelelően regisztrálni fogják és a menedékjog iránti kérelmeket a görög hatóságok - az ENSZ menekültügyi főbiztosságával együttműködésben - a menekültügyi eljárásokról szóló irányelvvel összhangban, egyénileg fogják feldolgozni. Azokat a migránsokat, akik nem nyújtanak be menedékjog iránti kérelmet, illetve akiknek a kérelmét az említett irányelvvel összhangban megalapozatlannak vagy elfogadhatatlannak találják, vissza fogják küldeni Törökországba. Törökország és Görögország az uniós intézmények és ügynökségek támogatásával meg fogják tenni a szükséges lépéseket és megkötik a szükséges kétoldali megállapodásokat - ideértve a török tisztviselőknek a görög szigetekre, valamint a görög tisztviselőknek Törökországban való, 2016. március 20-tól kezdődő jelenlétére vonatkozóakat is - a kapcsolattartás biztosítása és ezáltal ezen intézkedések zökkenőmentes végrehajtása érdekében. Az irreguláris migránsok visszaküldésének műveleti költségeit az EU viseli.

2. A Törökországba visszaküldött minden egyes szír migránsért egy másik szírt telepítenek át Törökországból az EU területére, figyelembe véve a menekültek kiszolgáltatottsága mértékének megállapítására szolgáló ENSZ-kritériumokat. A Bizottság, az uniós ügynökségek és más tagállamok, valamint az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa Hivatalának segítségével létrejön egy olyan mechanizmus, amellyel a visszaküldések elindításának napjától biztosítható ezen elv alkalmazásának megkezdése. Előnyt fognak élvezni azok a migránsok, akik korábban nem léptek be szabálytalanul az EU területére, illetve nem kísérelték meg azt. Az EU részéről az e mechanizmus keretében végrehajtott áttelepítés mindenekelőtt a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2015. július 20-án elfogadott következtetésekben szereplő tagállami kötelezettségvállalások teljesítésével fog megvalósulni, melyből 18 000 férőhely rendelkezésre bocsátása várat még magára. Amennyiben az áttelepítés keretében további férőhelyekre lesz szükség, azt további 54 000 fő erejéig hasonló önkéntes megállapodásokkal kell megoldani. Az Európai

Tanács tagjai üdvözik, hogy a Bizottság javaslatot kíván benyújtani a migránsok Unión belüli áthelyezéséről szóló, 2015. szeptember 22-i határozat módosítására, lehetővé téve, hogy a migránsoknak az EU határain kívülről történő áttelepítésére vonatkozóan ezen megállapodás keretében vállalt kötelezettségekkel csökkenteni lehessen az említett határozat keretében még ki nem osztott férőhelyeket. Amennyiben ezen intézkedések révén nem lehet véget vetni az irreguláris migrációnak, és a visszaküldött személyek száma megközelíti a fenti számokat, a mechanizmus felülvizsgálatra kerül. Amennyiben a visszaküldött személyek száma meghaladja a fenti számokat, a mechanizmus alkalmazása véget ér.

3. Törökország minden szükséges intézkedést megtesz annak megelőzése érdekében, hogy a Törökországból az EU-ba irányuló illegális migráció újabb tengeri vagy szárazföldi útvonalai nyíljanak meg, és e célból együttműködik a szomszédos államokkal és az EU-val.

4. Amint megszűnnek a Törökország és az EU közötti szabálytalan határátlépések, vagy legalábbis jelentősen és tartósan lecsökken a számuk, működésbe lép egy önkéntes humanitárius befogadási rendszer. Az EU tagállamai önkéntes alapon vesznek részt a rendszerben.

5. Minden részt vevő tagállam viszonylatában sor fog kerülni a vízumliberalizációs menetrend végrehajtásának felgyorsítására annak érdekében, hogy a török állampolgárok tekintetében legkésőbb 2016 júniusának végéig megszűnjön a vízumkötelezettség, amennyiben valamennyi követelmény teljesül. Törökország e célból megteszi az ahhoz szükséges lépéseket, hogy teljesítse a fennmaradó követelményeket, és így a Bizottság a követelményeknek való megfelelés szükséges értékelését követően április végéig megfelelő javaslatot terjeszthessen elő, amelynek alapján az Európai Parlament és a Tanács meghozhatja a végső döntést.

6. Az EU - Törökországgal szoros együttműködésben - még jobban felgyorsítja a törökországi menekülteket támogató eszköz keretében első lépésként elkülönített 3 milliárd EUR folyósítását, és március végéig megkezdje további, Törökország által rendelkezésre bocsátott információk alapján meghatározott projektek finanszírozását az átmeneti védelem alatt álló személyek javára. A felek egy héten belül közösen meghatározzák a menekültek támogatását célzó első, különösen az egészségügy, az oktatás, az infrastruktúra és az élelmezés területét érintő, illetve egyéb megélhetési költségekkel kapcsolatos projekteket, melyek az eszköz segítségével késedelem nélkül finanszírozhatók. Amint ezek a források közel teljes mértékben felhasználásra kerülnek, és feltéve, hogy az említett kötelezettségvállalások teljesülnek, az EU 2018 végéig további 3 milliárd EUR összeget mozgósít az eszköz feltöltésére.

7. Az EU és Törökország üdvözlötte a vámunió továbbfejlesztése terén folyó munkát.

8. Az EU és Törökország ismételten kifejezték elkötelezettségüket az iránt, hogy a 2015. november 29-i közös nyilatkozatukban foglaltaknak megfelelően új lendületet adjanak a csatlakozási folyamatnak. Üdvözlötték azt is, hogy 2015. december 14-én megnyitották a 17. fejezetet és úgy határoztak, hogy következő lépésként a holland elnökség ideje alatt megnyitják a 33. fejezetet is. A felek üdvözlötték továbbá, hogy a Bizottság áprilisban javaslatot nyújt majd be a fejezet megnyitására vonatkozóan. A meglévő szabályokkal összhangban és az egyes tagállamok álláspontjának sérelme nélkül fel fogják gyorsítani a további fejezetek megnyitásának előkészítését is.

9. Az EU és tagállamai együtt fognak működni Törökországgal minden olyan közös törekvésben, amely a Szírián belüli humanitárius helyzet javítására irányul - különösen bizonyos szír-török határ menti területeken -, és amelynek célja lehetővé tenni, hogy a helyi lakosság és a menekültek biztonságosabb övezetekben élhessenek.

A fenti elemek mindegyike tekintetében párhuzamosan kell előrelépést elérni, és az előrehaladást közösen figyelemmel kell kísérni.

Az EU és Törökország a 2015. november 29-i együttes nyilatkozatnak megfelelően úgy határozott, hogy szükség esetén ismét találkozót tartanak.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press